

Acció Cooperatista

Redacció: } Pelai, 7 • Tel. 17374
Administració: }

Organ de la Federació de Cooperatives de Catalunya

...La Cooperació ha estat la base damunt la qual s'ha aixecat Dinamarca com a nació — cooperació recíproca entre individus i cooperació entre l'individu i l'Estat —. Potser aquí es troba l'explicació del fet que un país tan petit sigui un dels principals en l'agricultura i en la indústria lletera del món...

...El 95 per cent de la mantega que exporta Dinamarca la produeixen cooperatives lleteres i el 50 per cent dels porcs sacrificats passen per escorxadors cooperatius...

P. A. KRUISE

L'Ajuntament de Badalona convocà les cooperatives i els organismes que intervenen en la distribució de queviures, havent estat creat un bloc, l'esperit del qual és "anar a la distribució cooperatista, suprimint el comerç privat"

Ara més que mai, fidelitat i confiança

Els moments que a través, no solament són de prova per a la Cooperació, sinó per a totes les institucions i empreses de qualsevol caire que siguin, puix són moments que per la seva transcendència de fonda convulsió revolucionària, contrasten, com la pedra de toc, la puresa social, l'or espiritual de cada una d'elles, aquilantant el seu contingut progressiu i pràctic.

El nostre moviment, d'una manera especial, és en aquests moments quan ha de demostrar ésser el factor decisiu d'una economia que tot just s'està gestant i que, a jutjar pels seus primers passos transformadors, no sembla adreçar-se directament vers l'absolut control estatal, sinó més aviat vers uns viaranyos traçats per les pròpies masses interessades en la seva renovació, sota un principi de llibertat i de comú acord entre totes elles.

Essent aquesta la veritable realitat, ningú que conegui degudament la doctrina i els principis de llibertat i neutralitat pel que respecta a les professions ideològiques i polítiques per part del moviment dels consumidors organitzats, deixarà de reconèixer que en la nova estructuració econòmica, és precisament el moviment cooperatiu el cridat a complir una missió essencialíssima: la de servir d'aglutinant i de punt de coincidència a totes les apreciacions que, si no es manifesten en pugna, almenys presenten una disparitat ben remarcada en el que es refereix a la implantació dels seus programes íntegres.

La Cooperació, pel seu caràcter social, per ésser antitètica als principis del capitalisme, per acceptar la sobirania de la democràcia «pura», per ésser suficient per a resoldre els greus problemes que ha plantejat l'economia moderna i per ésser «neutral», sense oposar-se a tots els avenços per més audaciosos que siguin, tant pot ésser un valuós ressort de progrés pels que propugnen pel socialisme d'Estat, malgrat aquest després l'absorbeixi, com ha succeït a la U. R. S. S., amb la cooperació urbana, quan menys, com pels que conceben l'Estat en un altre aspecte mantenen el principi de la llibertat individual i de les collectivitzacions autodeterminadament constituïdes.

Diríem més; diríem que mentre per als primers la pràctica de la Cooperació és un factor purament de trànsit, per als segons ha d'ésser forçosament —nomenclatura i apreciacions de detall apart— una realització efectiva, per la qual totes les activitats que exigeix el compliat engranatge de l'economia dels pobles es desenvolupen «lliurement», sota l'exclusiu control dels propis interessats en cada una d'aquestes múltiples activitats.

Aquesta veritat, tard o d'hora hauran de reconèixer-la els diversos sectors de la massa treballadora, i és per aquest motiu que trobem pueril el pessimisme d'alguns companys cooperadors, traduït algunes vegades en desconfiança i recel, fins al punt de pretendre retirar els seus petits estalvis de les cooperatives. No; la cooperació, que és un moviment creat per tothom i

Un pas vers la cooperativització del comerç a Badalona

Les Cooperatives a Badalona, pesi a llur bon zel i activitat, no han pogut exercir la funció que els pertoca en aquests moments revolucionaris perquè, malauradament, encara hi ha indrets on no ens comprenen, tal vegada perquè no han dedicat uns moments a l'estudi del cooperativisme.

Amb tot, sembla que alguna cosa s'ha avançat. Després de moltes reunions amb els sectors obrers relacionats amb la producció i distribució de queviures i de sol·licitar de l'Ajuntament llur intervenció a la Conselleria local de Proveïments, aquest acordà cridar les Cooperatives, el Sindicat Unic del Ram de l'Alimentació, el Centre de Dependents U. G. T. i els macteners per tal de formar un organisme que s'encarregués del proveïment i distribució de la ciutat.

Reunides les entitats afectades per tal d'estudiar el pla a seguir, formaren tres ponències: Ponència d'Estadística i administració, Ponència de compres i Ponència de distribució, les conclusions de les quals foren discutides i aprovades en un ple de delegats, cristallitzant en les següents conclusions:

les seves portes estan obertes a tots els treballadors per un igual, no ha de témer res si no és per part de la incomprensió i del llibertinatge, però estem convençuts de què per part de les organitzacions responsables no pot ésser de cap manera atacada, ans tot el contrari, enrobustida pel continu increment dels seus rengles per part de tots els treballadors sense distinció d'opinions i tendències ideològiques.

Les cooperatives compleixen una funció econòmica precisa dins la revolució, i per tal de complir-la amb tota eficàcia, necessita disposar d'un capital en actiu que forçosament ha d'ésser aportat pels propis associats. La revolució ha ensorrat el crèdit, potser per sempre més; els pagaments es fan al comptat per tot arreu, i per tant, la moneda ha de circular, mentre sigui el signe de canvi, amb més rapidesa que mai. Es suïcida, doncs, retenir a casa una quantitat no precisa, per modesta que sigui, quan la suma d'aquestes petites quantitats són la garantia de què la marxa administrativa de les cooperatives està assegurada, assegurant ensems i facilitant-la, la de totes les altres empreses revolucionàries amb les quals intervenen les nostres entitats.

En temps en què el capitalisme ho regia i administrava tot, sempre havíem propugnat perquè l'estalvi dels treballadors no hi anés a parar a llurs mans, sinó a les institucions econòmiques del poble, com són les nostres. Avui no existeixen empreses capitalistes pròpiament dites; avui, doncs, amb més motiu, l'estalvi del poble ha d'invertir-se per a enrobustir el capital de les seves pròpies empreses, lliure de l'«isme» que li afegim pel seu predomini en estar en mans d'una minoria que l'emprava en el seu profit i àdhuc en contra dels nostres interessos.

Avui més que mai la Cooperació necessita fidelitat per part de tots i confiança, molta confiança en ella, puix és un dels més fermes punts de la revolució.

PONÈNCIA DE COMPRES

1.ª Totes les compres que s'efectuïn per a l'abast de la població hauran de fer-se, sense cap mena d'excepció, per mitjà de la Comissió de Proveïments, amb el control sempre de la Comissió Assessora.

2.ª Perquè aquest control actuï amb el màxim d'eficàcia, l'esmentada Comissió Assessora se subdividirà, en part, en les següents Subcomissions o Agents de Compres:

- De carn de porc.
- De carn de be.
- De carn de vedella.
- D'aviram i ous.
- D'olis i sabons.
- De farines, grans i cereals.
- De tots els altres queviures.

3.ª Cadascun d'aquests Agents actuaran, sempre que els sigui possible, a base d'intercanvi. Per a facilitar aquest procediment i a l'objecte que el mateix doni el màxim de rendiment, la ponència d'Estadística i Administració, que ha d'actuar dintre del si de la Comissió Assessora, demanarà al Conseller d'Economia de l'Ajuntament de Badalona una relació detallada dels productes que es manufacturen en la nostra ciutat, així com el respectiu preu de cost. Aquestes dades seran les que es prendran com a base per a portar a terme l'intercanvi amb la resta de les poblacions de Catalunya, i amb les altres regions peninsulars i estrangeres.

PONÈNCIA DE DISTRIBUCIO

1.ª Inicialment l'esperit d'aquest bloc és d'anar a la distribució en forma cooperativista, suprimint el comerç privat. Aquesta forma de distribució que es preveu per al futur es faria en la forma següent:

a) Badalona quedaria dividida en vuit zones com a màxim.

b) Cada zona es subdividiria en tants grups com es creguïen necessaris, als quals se'ls assignaria el centre o centres de distribució adequats a les necessitats de la densitat de població que continguin.

c) Aquests centres de distribució es numeraran i cada zona ha de distingir-se amb un color diferent, número i color que serviren de base per a la distinció de les targes de racionament que es distribuïrien a l'efecte.

2.ª Davant l'enorme pertorbació que presuposa el portar immediatament a la pràctica l'execució d'aquest projecte, aquesta ponència entén que s'hauria d'anar a la supressió gradual i paulatina de la iniciativa privada en ordre a la distribució, i, amb aquest fi, d'una manera també gradual, s'aniria a la creació de centres distributius per zones completes, basant-se, a l'igual que pel que fa referència a la densitat de població de què es fa esment en la lletra c) de l'apartat precedent, en les dades que faciliti la ponència d'Estadística i Administració.

Per a poder portar a la pràctica l'establiment d'aquests nous centres de distribució se sol·licitarà de l'Ajuntament la construcció, pel seu compte, dels nous locals o bé la cessió i habilitació d'aquells ja existents i que siguin adequats per al fi que se'ls destina.

3.ª Mentre no es pugui portar a la pràctica la forma de distribució cooperativista que s'ha

assenyalat en el primer apartat i per tal de poder portar un rigorós control de les operacions de distribució que efectuïn els comerciants privats que, de moment, han de subsistir, es facilitarà per la Comissió de Proveïments als caps de família d'aquesta ciutat una tarja de racionament dels articles subjectes al mateix. Cada vegada que el comerciant hagi de proveir-se d'articles en la Comissió de Proveïments haurà de justificar a aquesta l'haver esgotat les existències, presentant els tiquets que haurà de recollir dels respectius ciutadans en efectuar llurs compres. Complementant aquest control, es crearà una servei especial d'inspecció a l'objecte de poder comprovar en tot moment el compliment dels deures que corresponen al distribuïdor com a tal, al qual servei haurà de donar-li, en aquest aspecte, tota mena de facilitats.

PONÈNCIA D'ESTADÍSTICA I ADMINISTRACIO

1.ª En relació a l'apartat primer de la ponència de Distribució, estudiarà també les condicions de vida dels actuals comerciants amb la finalitat d'acoblir-los, si així ho creu encertat, als nous centres de distribució. Quedaran exceptuats d'aquesta consideració tots aquells comerciants que s'hagin establert de nou a partir del 19 de juliol propassat.

2.ª Per a portar a cap la paulatina supressió de l'actual comerç privat, aquesta ponència confeccionarà un cens dels establiments que existixen en l'actualitat. En proposar els nous centres de distribució que es creïn, proposarà, a la vegada, la supressió d'aquells que cregui convenient en vista del cens anteriorment indicat.

3.ª A l'objecte d'obrar amb la màxima equitat i justícia possible, estudiarà també les condicions de vida dels actuals comerciants amb la finalitat d'acoblir-los, si així ho creu encertat, als nous centres de distribució. Quedaran exceptuats d'aquesta consideració tots aquells comerciants que s'hagin establert de nou a partir del 19 de juliol propassat.

4.ª D'acord amb l'extrem tercer de la ponència de Compres, la ponència d'Estadística i Administració es posarà en relació amb la Conselleria d'Economia de l'Ajuntament de Badalona per a obtenir totes les dades que calguin per a facilitar l'intercanvi de productes. Per a completar aquesta actuació es faran també estudis i treballs relacionats amb la situació i condicions de desenvolupament econòmic dels mercats de Catalunya, de la resta d'Espanya i de l'estranger.

5.ª Per a assegurar el consum, condicionat sempre a les possibilitats de proveïment dintre de les anormals circumstàncies actuals, aquesta Ponència estudiarà el nivell mig de consum de queviures d'un ciutadà, prenent com a base les disponibilitats econòmiques d'un treballador que percep un jornal mitjà.

6.ª Confeccionarà una estadística dels preus de compra dels articles i, en vista de la mateixa, fixarà les taxes de distribució.

7.ª Arribat el moment de portar a la pràctica l'acord primer de la ponència de Distribució, la d'Estadística i Administració serà la que establirà les directrius per a la formalització comptable de les operacions que realitzin els centres de distribució.

SECCIO FEDERATIVA

Ecos de la setmana

Per una recent disposició ha estat ampliada la suma de dotze milions que la Generalitat havia aportat a la Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu, fins a vint-i-cinc milions. La notícia sens dubte haurà estat ben acollida als medis rurals i cooperatius, puix demostra la bona predisposició del Govern per tal de protegir la cooperació, tant agrícola com urbana. Per la nostra part, hauríem de donar-nos compte de la missió essencialíssima d'aquesta institució, que és la de fomentar les empreses cooperatives a la nostra terra, i correspondre degudament, no esperant que l'obra es faci sola, ni tan sols per l'acció oficial exclusivament. No ens cansarem de repetir que tot l'estalvi cooperatiu hauria d'ingressar en aquesta institució de crèdit en la seva integritat, en tant el moviment cooperatiu no compli amb la seva pròpia Banca. Ja són a centenars les cooperatives que han estat auxiliades pel crèdit concedit per l'esmentada Caixa; no obstant, sembla que encara moltes de les nostres entitats desconeguin totalment la seva existència, si no és per a manllevar capitals. Cal ésser conseqüents i estar també a la rectífica.

L'evacuació forçosa de Madrid, que obliga a disgregar-se les famílies, restant sols a la capital els homes i els nens, ha creat el problema que podríem dir-ne "de cuina", puix no és gens fàcil que el que ha de lliurar-se a les seves ocupacions durant les hores del dia, pugui preparar-se el menjar degudament. Segons ens anuncia l'acònicament una notícia de ràdio, aquest problema s'està resolent en l'actualitat per la creació de menjadors col·lectius i cooperatius. Heus ací per on, d'una calamitat tan gran com és la guerra, en tots els seus aspectes, en sortirà, potser, la pràctica d'una activitat cooperatista gairebé nova al nostre país, com és la dels restaurants cooperatius, tan estesa a altres pobles. Com no posseïm més detalls sobre el particular, ens abstenim de fer més extens aquest comentari, tot desitjant que els companys madrilenys sàpiguen trobar en les normes cooperatis-

tes la deguda solució a aquest problema tan important.

Una nota de la Conselleria de Proveïments apareguda la setmana passada, ordenant que els particulars i les institucions s'abstinguessin de fer operacions comercials directament a l'estranger, ha donat peu a algú, i inclús a algun periòdic local, a suposar que les cooperatives havien de donar-se per enteses. No sabem fins a quin punt aquestes suposicions tindrien una base sòlida. Ni la Federació de Cooperatistes, ni la seva Central de Compres, no han intentat res en aquest sentit, podent afirmar el mateix de la Unió de Cooperadors de Barcelona. No obstant, nosaltres, celosos com el qui més de complir les disposicions governamentals, desitjariem que si per cas alguna Federació Comarcal, en el bon intent de proveir-se de certs queviures o articles diversos, havia en alguna ocasió obrat pel seu compte, en el successiu, donant compliment al que està disposat, s'abstingués de procedir directament, fent-ho, com les altres empreses econòmiques, a través dels organismes oficials de la Conselleria de Proveïments, i sempre millor d'acord amb la nostra organització.

Ja està en vigor, en una bona part de la capital, la tarja de racionament, la qual si bé comprèn els articles de més escassetat, com són el pa, carn, patates, ous i carbó, de moment només es referirà al pa. Una mica tard, però ja ha sortit, i quan tots esperàvem que la seva implantació vindria a regular el proveïment restringit d'aquests articles, resulta que, per als cooperadors que des d'un principi ja teníem establert el control de la distribució a les nostres entitats, la implantació de la tarja municipal sols representa un entorpiment, per quant s'obliga a la majoria dels nostres associats a adquirir el pa en flegues particulars, mentre que a molts que mai no havien pensat que existissin cooperatives, se'ls fa proveir a les nostres flegues. Suposem que la Unió de Cooperadors ja haurà fet els passos conduents a subsanar aquesta anomalia, puix si aquest desgavell s'estén després als altres articles restringits, no sabem en què quedarien convertides les seves seixanta-quatre sucursals.

Federació de Cooperatives de Catalunya

Extracte de l'acta de la reunió del Comitè Executiu corresponent al dia 20 de gener del 1937.

Presideix Farré, assistint Rovira, Bussot, Torrents, Pujol, Blanquer i el que sotasigna. Assisteix a la reunió una Comissió de la Federació Regional de Cooperatives de Llevant, que han vingut a Barcelona per fer diverses gestions de compra.

Farré passa a explicar el viatge a França, conjuntament amb el Conseller de Proveïments. Llegeix diversos documents relacionats amb possibles operacions futures d'intercanvi.

S'acorda enviar un exemplar del nostre portaveu a tots els diaris de la nostra ciutat, com també a tots els centres oficials.

Són llegides unes quantelles per tal de veure la possibilitat de coordinar una entesa per arribar a la fusió de les cooperatives de Calella.

Ingressen en aquest organisme la Cooperativa Popular de Finestrelles (Esplugues) i la Secció Cooperativa del Pòsit de Pescadors de Badalona.

Per ajudar a la construcció del vaixell «Komsomol» i atenent una petició que ha estat feta per part del Comitè pro-subscripció, s'acorda contribuir-hi amb la quantitat de 200 pessetes.

Sense altres assumptes importants, s'aixeca la sessió a les nou del vespre.

El Secretari Accidental, Francesc Jiménez.

Extracte de l'acta de la reunió del Comitè Executiu corresponent al dia 27 de gener del 1937.

Sota la presidència de Farré i amb assistència de Rovira, Pujol, Torrents, Blanquer, Jiménez i el que sotasigna, queda oberta la sessió a les set de la tarda.

Es llegida una lletra del company Francesc Godó, adreçada al company Ricar Caballeria, oferint-se a fer les gestions que convinguin a la Federació durant la seva estada a França. S'acorda agrair-li l'oferiment lamentant no poder acceptar-lo.

Assisteixen els companys Alsina i Casals, que han tingut cura de la redacció i confecció de l'Almanac de la Cooperació, acordant-se felicitar-los pel treball realitzat, convenint-se que una vegada feta la liquidació es tindrà en compte l'esforç dels esmentats companys en confeccionar-lo.

Es dona compte d'un informe fet i tramès pel company Fabra Ribas, relatant les gestions que ha fet en el transcurs d'un viatge a Escòcia i Anglaterra amb els companys dels Magatzems a l'Engròs i els de l'Aliança Cooperativa Internacional.

S'exposa la reunió que ha de tenir lloc el dia 31, a París, entre els representants dels organismes federatius cooperatistes d'Espanya i els Sindicats Agrícoles, per tal d'establir un enllaç de caire econòmic i moral conjuntament amb les Federacions simpatitzants estrangeres.

Acordant-se que en representació d'aquesta Federació hi assisteixi el company Farré.

Un comunicat del Comitè Econòmic de la Indústria del Pa, invitant-nos per una reunió per al dia 28, a les onze del matí, queda acordat que hi assisteixin els companys Rovira i Pujol.

Rovira dona compte dels acords presos pel Comitè nomenat per la Confederació de Cooperatives de Catalunya, la designació del qual fou feta a la reunió de l'esmentada Confederació, per tenir cura d'organitzar un gran acte que revesteixi el màxim de potencialitat, i que s'acordin en el mateix unes conclusions relacionades amb els moments revolucionaris.

S'acorda concedir al Partit Federal Ibèric, per un Hospital de Sang que té a Madrid, un donatiu en diversos articles per un valor aproximat de 1.000 pessetes.

S'assabenta el Comitè d'un acte celebrat a Torreladid, en el qual hi prengueren part Caballeria i Abelló.

Es notifica l'acte de propaganda que ha de tenir lloc el dia 21, a Sabadell, en el qual hi prendran part Barjau, Cortinas i Abelló.

Aixecant-se la sessió a les nou de la nit.

El Secretari, Celestí Ventura.

"Cielarka Standardo"

Aquesta revista cooperativa escrita en esperanto a Polònia, acaba de publicar el número 2/3, que, com l'anterior, té una presentació acurada: 20 pàgines de text en color, 9 il·lustracions, paper de qualitat fina, amb articles interessants d'aspecte general i especial, escrits per cooperatistes actius esperantistes d'Anglaterra, Suècia, Islàndia, Holanda i Polònia; a continuació són esmentats els articles més interessants:

La reunió del Comitè Executiu de l'Aliança Cooperativa Internacional, a Varsòvia (amb una fotografia); La Cooperació en el Congrés Internacional d'Esperantistes a Viena; Extractes de la primera revista cooperativa de 1828/30; La història de la Cooperació a Islàndia; La història i els treballs de la societat cooperativa de consum «Solidar», a Malmö (Suècia); El moviment cooperatiu a Holanda (amb il·lustracions); El comerç cooperatiu de plantes medicinals a Polònia; Crònica del moviment cooperatiu de diferents països; la primera novel·la cooperativa per la joventut de les escoles, escrita en esperanto; un manual enciclopèdic per a ús de les cooperatives escolars. Una abundant revista de llibres i periòdics enviats a la redacció i una interessant enquesta, completant aquest número de la revista, que demostra l'encert que presidí la idea de publicar una revista dedicada a la cooperació en l'idioma universal.

Els cooperadors esperantistes que tinguin interès per aquesta publicació, poden demanar la tramesa d'exemplar de mostra a la Societat Cooperativa d'Edició «Spolnota Pracy», carrer Marszalkowska, 149 m. 9, Varsòvia (Polònia).

Cooperatistes! Molt aviat es celebrarà un grandios acte d'afirmació cooperatista. Cal fer ambient per tal que assoleixi l'èxit que mereixi.

Aubades d'una Nova Era

és un pamflet divulgador del pensament cooperatiu en el seu intent de canviar l'economia burgesa per una altra de social, on no puguin prosperar els procediments d'especulació i privilegi.

Tot bon cooperador

Sols costa
30 CTS.
i consta de 64
planes amb acurada presentació.

hauria de llegir les seves planes i divulgar-les entre les seves amistats, amb la seguretat que contribuirà a crear aquest ambient cooperatiu que cal per a endegar degudament la revolució.

"PRODUCTES COOP" - Secció Pastes per a Sopa
Aurora, 11 bis - Barcelona - Telèfon 20877

CONYAC SOREL

Adaptat al paladar dels cooperadors des de 1879

SUC. DE MOREL FARRERAS - - - BARCELONA

SINDICAT AGRICOLA
CELLER COOPERATIU

B R A F I M

Major, 50 (Província de Tarragona)

Les cooperatives que comprenen en el nostre CELLER COOPERATIU faciliten als seus socis els millors vins amb la màxima economia. • Demaneu mostres i preus

El aprendizaje de la economía

Hace algunos meses comentábamos que la guerra y la revolución había puesta en medio de la calle la palabra economía. Aquello de entonces fué una consigna de las organizaciones combatientes lanzada como un globo de exploración, para pulsar a la opinión pública. El resultado de la exploración fué una buena cosecha de opinión en pro del estudio del hecho económico, aunque la mayoría de los que se dejaron ganar por la consigna poco o nada sabían como se había de empezar para entrar en tratos con la ciencia que da vida y progreso para los pueblos. No obstante la ignorancia y el poco saber de tal disciplina intelectual, como el pueblo se enamoró del vocablo, intuyendo que en el mismo se encerraba algo que era bueno por sí, hacia la persecución de aquel saber se encaminó en un aprendizaje trabajoso y costoso para la misma economía.

El aprendiz de economista hace sus estudios prácticos en los Comités de incautaciones, en los Comités de control y en los Consejos de empresa. Allí, en las reuniones trabajosas de aquellas instituciones que el nuevo orden revolucionario ha creado, descubre cada día nuevos problemas que ignoraba y nuevas leyes naturales que antes se le antojaban ficticias. Primordialmente la ley de la producción y la distribución son las que más sorprenden al novato aprendiz de economía. Avezado a la crítica del régimen burgués, le cuesta un trabajo enorme el entender que hay que fijar un máximo de gastos a la producción, para lograr una cierta normalidad en la distribución. Esto de tener que decir que no se puede ganar más jornal porque la producción saldría demasiado cara, es como un castigo a sus creencias; pero como tiene en su propia mano la capacidad reducida de compra del consumidor, se rinde a la evidencia con explosión de ira, al ver que caen por tierra sus teorías productivistas y entran como un tirano en el mando del mundo, aquellas enseñanzas cooperatistas, tan añejas e ignoradas, que marcan la ley de que debe ser el consumo y no la producción quien dirija la economía y supedita a la producción a sus necesidades.

Naturalmente que el grueso de las masas todavía ignora lo que ya empiezan a saber los aprendices de la ciencia económica. Y como lo ignoran, por eso aparece el panorama como a triunfante el productor, el cual, ignorando todavía que hemos entrado en una era de socialización, exige más jornal y menos trabajo, creyendo que así cumple los designios de la revolución y las consignas antiburguesas de antes del 18 de julio.

Esta situación de las masas productoras pone en trance de tragedia a los conductores de la revolución y a los actuantes voluntariosos que aprenden economía desempeñando cargos en las empresas colectivizadas y demás órganos creados al calor revolucionario. Ciertamente que esta situación de tragedia, si bien la pasamos muchos que somos cooperativistas, no obstante, como estábamos un poco instruidos de antes, no nos lleva al grado de desesperación trágica a que llegan nuestros compañeros en los cargos de aquellas colectivizaciones y de aquellos Consejos de empresa. Nosotros, como los demás, somos productores, somos sindicados y somos revolucionarios; pero conocedores de antes y de mucho tiempo de que hay leyes inmutables en la economía, no nos extraña que la riqueza creada en el régimen burgués no sea lo suficientemente grande para mantenernos en un jornal elevado y en una producción rebajada. Es de tanto tiempo que lo sabíamos, que por esto no ha salido de ningún cooperativista el concepto que vertió un viejo revolucionario, en el cual decía que se habían equivocado, ya que creían que la burguesía era más rica y su acumulación era más poderosa de lo que la revolución la ha encontrado al incautarse de sus bienes.

No, la burguesía no era tan rica como algunos se imaginaron. Eso, de no haber sido tan literarios, ya lo habrían comprendido antes. Pero como que a la mayoría el lirismo les impedía el ver la realidad, se encuentran ahora que han de rectificar sus apreciaciones, con el peligro de que las masas les digan que no fueron buenos directores y se desvíen de sus organizaciones. Acaso fué por eso, por ser tan amantes de lo lírico y de lo literario, que calificaron de egoísmo y de burguesismo a la cooperación, cuando, en realidad, de verdad, lo que tenía el cooperativismo era una visión clara de lo que era la economía y de lo que tenía que ser la transformación social, ya que nuestra cooperación construía una economía al revés de la hecha por el capital, por entender que aquello del capital era hecho en provecho individual, cuando lo que lo social demandaba era el montaje de una economía racional hecha para todos y para nadie.

Veamos, pues, si entre todos remediamos la situación y salimos de la actitud trágica en que se encuentran los nuevos estudiantes de la economía que procuran encauzar la producción y la distribución, mientras descubren el camino nuevo que hay que seguir para que haya ri-

queza para todos, en los cargos de consejeros de empresa y de Comités de control.

Por si acaso saben rectificar a tiempo y la enseñanza práctica les capacita bien, todavía estamos aquí nosotros con nuestra organización virginalmente, pura de contaminaciones absurdas, para que se pueda montar la nueva economía sobre bases sólidas y creadoras de una nueva vida, en la cual se deberá honrar el trabajo elevándolo a la categoría de virtud, al revés del concepto burgués que lo consideraba como un castigo, tal como dice la leyenda cristiana y han practicado todos los regímenes individualistas y tiranos.

El trabajo, en un régimen social, más que un castigo, es una virtud que eleva al hombre que lo practica y al pueblo que lo adopta como norma y como ética de su vida. Si los que hacen el aprendizaje de lo que es economía se percatan bien de lo que es y ha de ser un régimen colectivo, seguramente que harán que se transforme la mentalidad de las masas, las cuales, el día que se convengan que trabajan para ellas mismas, no pensarán ya en el jornal alto ni en el trabajo reducido, sino que añadirán esfuerzo sobre esfuerzo para enriquecer el mundo, para que el mundo les proporcione el bienestar tan deseado desde tantas generaciones pasadas.

Por haberlo entendido así, nosotros que ya fuimos aprendices de economía cuando los demás hacían literatura y pensaban de un modo lírico, adoptamos también desde hace años la cooperación como norma, porque vimos en ella la democracia social y la equidad económica en marcha. Por haber adoptado este ideal como divisa, es por lo que ahora no nos es una tragedia al descubrir que las colectivizaciones no rinden lo que se desea, ya que era cosa sabida que así sucedería, si no se adaptaba al procedimiento colectivizador de la cooperación.

Juan ROVIRA

Llegiu i propagueu

Acció Cooperatista

a una certa branca de producció local (per exemple, la indústria del pa), i al mateix temps llur organització central s'interessa pels problemes de producció industrial corresponents (per exemple, l'explotació de farineres), el resultat final i els avantatges socials seran molt més grans que si les energies haguessin estat esmerçades en direccions diferents.

«S. H. F.».—L'ENTITAT DE CONSOLIDACIO

Algunes vegades, en la Cooperació, s'ha donat el cas que certes cooperatives locals no han pas rendit resultats financers satisfactoris, per una raó qualsevol, però sovintment per la manca d'interès i de control per la part dels seus membres.

Els inspectors de districte, dels quals tot seguit exposarem la tasca, han representat un paper considerable quan s'ha tractat de remeiar un estat de coses treballant. Existeix igualment una entitat cooperativa particular treballant en estret contacte amb la Federació, el paper de la qual és precisament assumir la gestió de les cooperatives locals financerament afeblides. Aquesta entitat, nomenada *Svenskshushallsföreningen*, és a dir, Societat Sueca de Consolidació, fou organitzada en el seu començament el 1923, com una qualsevol de les cooperatives locals que ja hem descrit, i ben aviat tingué la càrrega d'emprendre's diversos centenars de magatzems cooperatius. La «S. H. F.» reeixí plenament. Gràcies a la mateixa, hom veié succeir una vida activa i un esperit d'empresa audaç, en diversos llocs, a l'apatia i el descoratjament de les entitats cooperatives que no havien tingut la força de seguir el desenvolupament general de la cooperació.

La «S. H. F.» igualment ha emprès la creació de noves entitats cooperatives, i hom no s'equivocaria en pretendre que en el transcurs de diversos anys aquesta branca de l'activitat de la «S. H. F.» ha estat la més important. En les localitats on existien tots els elements favorables per a la creació d'una cooperativa local, els habitants no estaven obligats, com abans, de comptar exclusivament amb els seus propis recursos per reunir els capitals necessaris i posar l'empresa en marxa; la

Les cooperatives a la U. R. S. S.

Copiem de Le Journal de Moscou del 12 del passat:

«El *Centrosoyus*, unió central de les cooperatives de consum de la U. R. S. S., s'ha consagrat completament el 1936 a distribuir mercaderies a les poblacions del camp.

«La Memòria publicada darrerament per les oficines del *Centrosoyus* exposa el balanç dels resultats del treball d'aquesta organització cooperativa, la més important de tot el món.

«El 1936, les cooperatives de consum han venut a la població del camp per 23'3 mil milions de rubles en mercaderies, o sigui 3'7 mil milions de rubles més de la suma prevista en el pla anual i 7.850 milions de rubles més (50'9 per cent) que el 1935.

«El rendiment del comerç de les cooperatives, pel que es pot deduir de les dades esmentades, ha augmentat en molt, per la reducció de despeses i a causa del desenvolupament considerable de llurs operacions.

«També els resultats de l'activitat del *Centrosoyus*, en el proveïment de productes agrícoles i matèries primes, no són pas menys favorables.

«En les branques més importants, aquesta activitat no sols sobrepassa de diverses dotzenes els tants per cent dels lliuraments del 1935 (ous, bestiar, pells, llana, etc.), sinó que sobrepassa també les xifres, tot i ésser fortament augmentades, fixades per a l'any 1936.

«El cens dels magatzems del *Centrosoyus* igualment s'ha engrandit en molt. En el curs del darrer any 5.187 nous grans magatzems han estat oberts en les poblacions del camp.

«Gràcies a l'apoi dels pàgesos organitzats en *kolkhozes* (cooperatives de treball agrícoles) i de l'agricultura collectivitzada, i gràcies al concurs del Govern soviètic, les cooperatives de consum esdevenen l'òrgan més important en el proveïment del camp dels articles manufacturats i al mateix temps esdevenen un organisme que contribueix al proveïment de la indústria i de la població urbana en productes de l'agricultura i altres primeres matèries.»

Els nostres amics del món

EL PARTIT COOPERATIU ANGLÉS
RESOLUCIO REFERENT A LA SITUACIO ESPANYOLA

El Comitè Nacional del Partit Cooperatiu, ha acordat la següent resolució a propòsit dels fets d'Espanya:

El Comitè Nacional del Partit Cooperatiu declara el seu ple suport pels treballadors espanyols en els seus heroics esforços per a sostenir els drets i l'autoritat del seu Govern constitucional contra la revolució militar inspirada en el Feixisme portada per l'ex-general Franco.

Es opinió d'aquest Comitè que la política de no intervenció iniciada pels Govern francès i anglès ha perllongat l'agonia del conflicte, i ha servit per ajudar la força del feixisme, qui allargant l'aplicació de cada acord de la política de no intervenció ha pogut prestar una ajuda més efectiva a l'ex-general Franco, que no ha estat tan possible a les organitzacions democràtiques que voluntàriament volien ajudar al Govern espanyol.

El Comitè Nacional del Partit Cooperatiu, declara que al Govern constitucional i democràticament elegit d'Espanya, li han d'ésser acordats plens drets, d'acord amb les lleis internacionals, per adquirir armes per a defensar la llei i l'ordre pels seus propis mitjans.

S'urgeix a tots els cooperadors anglesos de suportar financerament als serveis humanitaris i mèdics, per aliviar els grans sofriments que sorgeixen d'aquest conflicte tràgic.
(«The Co-operative News», Manxester, 30-1-37.)

A FAVOR DELS COOPERADORS ESPANYOLS

D'acord amb la resolució del Consell Directiu de data 10 del corrent, fou girada a l'Aliança Cooperativa Internacional, la quantitat de Lliures esterlinés 11-0-9, import del que s'ha recolectat en la subscripció iniciada per «El Hogar Obrero», a la qual hi aportaren els seus donatius diversos associats i empleats de la Cooperativa.

Així mateix serà despatxat, pròximament, un important lot de roba d'abric donada per la nostra cooperativa i per un nucli de socis que hi han contribuït a la nostra crida.

(«La Cooperación Libre», gener del 1937.)

LA PRODUCCIO LOCAL

Si hom pot afirmar d'una manera general, que els cooperadors suecs han comprès després de molt temps la importància de no haver-hi sinó una cooperativa a cada localitat, destinada a servir a tots els habitants de la mateixa, no es pot dir que hagi estat igual si exceptuem aquests darrers temps, pel que es refereix a la producció. Altre temps, s'ha pogut veure diverses cooperatives que creaven establiments de producció, per exemple fleques, o obradors de tocineria, sense assegurar-se primerament si aquella era la millor utilització dels recursos financers de la cooperativa. De totes maneres, hom tendeix metodícament, ací igualment a reemplaçar aquests òrgans pujats amb poca fortuna, per un desenvolupament basat damunt càlculs seriosos i de plans precisos.

L'EXPLOTACIO EN GRAN.—Es sufficient reflexionar un moment o estudiar una mica la qüestió, per comprendre que una cooperativa no ha pas de crear una empresa de producció en petita escala. Una fleca, per exemple, que no empri sinó alguns obrers, no serà, generalment, millor explotada per una cooperativa que per un patró forner que posi ell mateix «la mà a la pasta». Es per això que en el curs dels darrers anys s'ha posat aquesta regla, que les entitats cooperatives petites no devien, en general, crear establiments de producció.

Pel que es refereix a una producció local, la Cooperació no pot oferir als seus associats avantatges apreciables, sinó en les localitats i en les branques en què la demanda sigui sufficientment forta per permetre una explotació industrial en gran escala.

LES FABRIQUES D'EMBOTITS.—En la fabricació d'embotits i similars, per exemple, s'ha pogut comprovar que les fàbriques o obradors petits, emprant solament alguns obrers qualificats, no eren gairebé mai remuneradores com les grans empreses. S'ha desaconsellat, doncs, a les cooperatives petites de crear fàbriques o obradors de tocineria i embotits. Contràriament, s'han creat grans fàbriques, esdevingudes propietat comuna de

Réplica a l'amic Francis

En el número 717 d'Acció Cooperatista, Francis respon un article meu aparegut a *Tremp* titulat «Els uns i els altres». M'interessa vivament replicar aquesta resposta.

Tinc interès viu en parlar-ne, perquè «No ens embranquem amb hipòtesis» conté una munió d'expressions extemporànies i fora de to, com, tanmateix, una colla de qualificacions poc elegants.

L'element de judici, la plataforma sobre la qual és sostinguda la meua posició, està fonamentada en la més pura de les lògiques.

O s'està amb nosaltres o s'està amb ells. Les situacions intermèdies no hi caben.

Considerar que a l'altra banda hi pot haver cooperatives és un absurd i una magnífica banalitat.

Però, quina no hauria d'ésser la nostra sorpresa quan en un moment en què a Espanya, lluitant a vida o mort els representants típics, clàssics de la cooperació i del progrés amb els agents descoberts dels assassins d'Itàlia, Alemanya, Àustria, l'Aliança Cooperativa Internacional formi conjunt amb la política de neutralitat, i consideri, per tant, que a Ibèria hi ha dues classes de cooperadors, els d'aquí la nostra banda, i els de l'altra?

Això diu el meu article i així es fonamenta.

I, bon amic Francis, ho afirmo altra vegada.

Ara bé. Són invents meus? Es Solé qui fa ús de falses hipòtesis? També en parlarem d'això. Jo, element jove en el camp cooperatiu, m'he preocupat extraordinàriament del nostre moviment. Tot el que ha estat al meu abast ho he llegit i he procurat assimilar-ho. En moments febrils i de neguiteig com l'actual, no he disposat de material d'informació a discreció, com es veu que teniu vós, amic Francis, i m'he hagut de sotmetre als judicis exposats per membres responsables i solvents, que manifestant-se sovint a Acció Cooperatista han contribuït a arrodonir el meu criteri.

Així les coses, doncs, Acció Cooperatista ha parlat per mitjà d'una sèrie d'articles de destacats elements de la Cooperació catalana, com Blanquer i Rovira, que per la seva significació ha pogut fer-nos donar compte que allò de què ells es dolien era cert. ¿I què han dit els companys Blanquer i Rovira perquè hagin contribuït a què jo manifestés el meu criteri sense embuts ni verdisses i d'aquella manera que us fa esperar tant, a vós, amic Francis, que sembla que les coses s'han de dir només quan ens convenen i ens van bé? Doncs, mireu-ho. El company Blanquer, en Acció Cooperatista, del dia 6 de novembre del 1936, en «Nuestros colegas, no sienten?», diu referint-se a la indiferència, o, el que és el mateix, al conformisme de la neutralitat:

«Con seguridad que en el ánimo de nuestros colegas debe influir poderosamente, al menos como justificante de su mutismo, la respetable neutralidad de nuestro movimiento en las contiendas políticas, pero esa neutralidad no fue óbice para que la propia Alianza Cooperativa

Internacional excluyera de su seno a la cooperación italiana y teutona cuando se dió cuenta de que estaban mediatizadas, y que la prensa cooperatista de todos los países hiciera los comentarios más oportunos. ¿Es que los cooperadores españoles constituimos una excepción?»

Es queixa amb vivesa de l'abandó. Però és molt més interessant el que Joan Rovira, el bon amic, ens diu en les seves «Críticas internas», del dia 27 de novembre del 1936, o sia vint-i-un dies més tard que el company Juli Blanquer:

«Los amigos militantes y los compañeros de redacción siempre salen desilusionados del lugar donde guardamos los ejemplares de la prensa hermana, ya que en la misma nunca se escribe nada de la guerra de España, ni de la situación en que se puede encontrar la cooperación de nuestro país. Este mutismo, como es natural, nos tiene confundidos y disgustados. El disgusto parte del principio de que empezamos a comprender que la tan decantada hermandad internacional de la cooperación acaso haya sido una fórmula de expresión verbal que no un convencimiento sentido. En cuanto a la confusión, ésta se nos produce porque ciertas expresiones de organizaciones extranjeras nos han dado a comprender que el concepto de la neutralidad que ellos tienen de la cooperación, ni está a la altura del drama español, ni los españoles cooperatistas podemos aceptar que en Europa se crea en la existencia en España de cooperatistas fascistas y antifascistas.»

I van sorgint els elements de juí per aconseguir que allò de les «hipòtesis» siguin «fets» justificadíssims. I els materials que permeten creure que jo no he dit coses a la «babalà» per crear «confusionismes que no existeixen».

Joan Rovira segueix:

«Esta actitud nuestra contra la reacción mundial, se ve que no es compartida por nuestros compañeros de otros países, los cuales, más civilizados que nosotros, saben contemporizar con la reacción, hasta el extremo de hacernos la ofensa de suponer que en España pueda haber cooperativas y cooperatistas partidarios de regímenes ultrareaccionarios, cosa que debe ser así, cuando pretenden por su lamentable interpretación de la neutralidad, que los auxilios que quieren mandarnos sean repartidos entre las cooperativas de ambos bandos.»

Què? Ho dic jo sol o bé altres, molt més autoritzats que jo, ho han dit primer?

I segueix encara el company Rovira:

«Como aclaración final, y para que se enteren los lamentablemente equivocados hermanos extranjeros—haciendo excepción de los de ambas Américas y de Bélgica—, nosotros, los cooperatistas de la parte acá de los Pirineos, en cooperación seguimos también con el criterio de la neutralidad. Ahora bien, nuestra neutralidad no es entre la reacción y la libertad, sino que se funda en ser neutrales entre los diferentes partidarios de la democracia y los dife-

rentes conceptos del socialismo, ya que siendo la cooperación democrática y socialista como es, aspira a ser la madre de todos, ya que todos trabajan para la colectivización y para un mundo donde no haya parásitos ni hierba mala como es la canalla fascista.»

Queda demostrat, doncs, que no he fet de «noi dolent» aquesta vegada, bon amic Francis. Però hi ha quelcom que us en feu cavall de batalla: és en l'afirmació, per part meua, de què ha estat l'Aliança Cooperativa Internacional qui ha tractat amb guant blanc, almenys fins que vós, amb el vostre sensacional «No ens embranquem amb hipòtesis», ens descobriu el contrari, als estats majors dels països com Itàlia, Alemanya i Àustria.

Procurem entendre'ns. ¿Vós, amic Francis, creieu que la política de «neutralitat» no és un gest atent que afavoreix els de l'altra banda, avui no solament espanyols, sinó alemanys, italians, etc., etc.?

¿Creieu que el fet que germans nostres es declarin «neutras» no és un acte de fe de desconsideració i que en el fons és un afavoriment indirecte als de l'altra banda?

Potser no ho considerareu així. Almenys m'ho fa creure l'esperit del paràgraf que a continuació segueix, part de «No ens embranquem amb hipòtesis»:

«I que Àustria ho hauria estat també, si el govern austriac no hagués deixat novament en llibertat els directius del moviment cooperatiu i restablert la seva llibertat de moviments.»

Potser perquè enteneu que el govern feixista austriac és capaç de permetre el funcionament d'organismes anticapitalistes i aglutinants antiburguesos que van directament contra ell mateix dins del seu territori, és perquè us sap greu que sigui així una cosa com, ¿com ho diríem?, extremista o per l'estil.

El company Rovira ja criticà en un dels seus retalls, aprofitats per mi per a bastir aquesta rèplica, aquesta desviació del moviment cooperatiu, regressiva, reaccionària i antiooperatista, consegüentment, per ésser no progressiva.

Diferim, amic Francis, de molts punts de vista. El que jo no crec que sigui procedent, que resulti pertinent, és que digueu que Cortines i Solé, en més d'un article aparegut a *Tremp*, han atacat l'A. C. I.

Amic Francis, ni Cortinas, ni jo, no hem «atacat» mai l'A. C. I. L'hem «criticat», que és molt diferent.

També heu deixat anar allò de què cal ésser més ponderat, no contribuir a crear confusionismes, etc., etc. Em sembla que hauríeu d'afluixar. Almenys si considereu que la meua tasca de prop de dos anys en el si d'aquest moviment idealista, com és el de joventuts cooperatistes, deslligat de tot benefici material, fet de cara a la convicció, són elements que poden fer-me dir cooperador honorat i de debò. He après a llegir entre ratlles i m'ha semblat que en cert moment heu dubtat de la bona fe de *Tremp*, de Cortines, de mi, i, consegüentment, de jo mateix, el director de *Tremp*.

He replicat, amic Francis, alguns trets dels

que vós m'heu enjagat. Us prego que si el to gruixut de la rèplica no us agrada, em perdoneu, doncs jo considero que únicament amb claredat, molta claredat, pot anar-se endavant i amunt.

ANTONI SOLÉ,

Secretari General de la Unió de Joventuts Cooperatistes de Catalunya.

COOP'S

per «JIM»

Els cooperatistes, com tot ésser humà que pensa amb optimisme l'engrandiment de llurs idees, és amic de planejar projectes i concepcions entusiastes, unes vegades de caire ideològic i altres com a prova d'activitat dins del moviment en què viu.

Moltes vegades, però, aquestes iniciatives no passen d'ésser bons desigs i bona voluntat per culpa de coses i fets que s'interposen, fent que no sigui possible tirar avant aquells bells propòsits.

Però una vegada més els cooperatistes han realitzat allò que es proposaren. Fou el propòsit fer un Almanac de la Cooperació, i aquest ha estat un fet, però no un fet així dit d'una manera seca, sinó un èxit per a la Cooperació Catalana.

Aquest èxit, però, correspon de fet als dos companys que han portat a terme la tasca tan encertada que se'ls confia, donant una prova palesa que als nostres rengles hi ha «material» per tot, fins per a fer «calendari».

***

Sempre hi ha una sortida per justificar les coses. En temps normal, quan compràvem qual-sevol article i ens comptaven una quantitat enlairada, protestàvem; però, tot seguit ens feien callar amb allò «que no veu que ve de l'estranger».

Però ara no ens diuen «que ve de l'estranger»; ara ens diuen: «que no veu que s'ha col·lectivitzat!»

***

La tant esperada carta de raonament ja ha sortit, i sense ànim de voler dir que la intenció fonamental de la mateixa estigui malament, n'hi ha per sucari-hi pa; perquè, mireu que a un forner-flequer que té el pa a casa l'envien a comprar-lo a una cooperativa, un adroguer, amb establiment obert, a cercar patates a casa d'un altre adroguer; un amo de carboneria, la ració de carbó l'ha de recollir a una cooperativa, i si això no fos prou «sucós», hi ha que els de la Barceloneta, per un parell d'ous, han d'anar a Sants, els de Sants al Poble Nou, els del Poble Nou a Can Tunis i així successivament, amb la mateixa comoditat, sense comptar que en arribar al punt de l'adreça de la tarja comproveu que allí no hi venen ous, sinó que hi ha instal·lada una farmàcia.

***

«Més canons i menys mantega», els diuen als obrers alemanys sotmesos a l'esclavatge hitlerià, els que envien avions a Espanya per a assassinar dones i criatures indefenses, que no han fet més que viure sobre la terra que varen néixer.

No comprenem la relació que pot tenir la mantega amb els canons, a no ésser que la mantega, per als alemanys, simbolitzi la vida material; en aquest cas comprenem l'expressió.

Quan Hitler agafà el poder no tenia més que un tros de bigoti fastigós i els obrers, tota la mantega que volien; avui, als quatre anys de fer de Führer el poble no té mantega i, en canvi, a ell se li compta una fortuna personal de deu milions de marcs, que pintant persianes no se'ls hauria vist mai.

***

Sempre hem trobat en totes les coses que no van com cal un motiu o causa de què la cosa no estigui en son lloc.

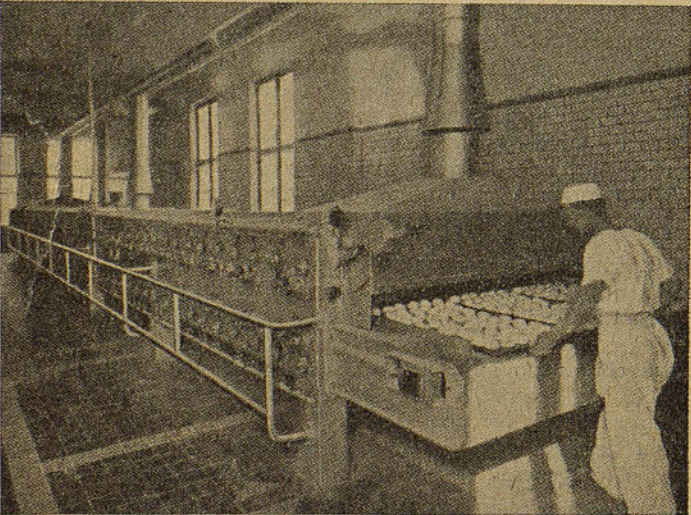
Quan s'ha tractat de la cosa pública hem vist en els Governos l'únic responsable dels nostres mals, encara que no tinguin res a veure amb els nostres contratemps.

Però, el que governa, governa per tothom, però no a gust de tots, així és, que el que més paga més descontent està, i el que menys també està descontent.

El que és molt, per molt, i el que és poc, per poc, convénen que els Governos ho fan malament. Però ve un Govern i diu, i no paguen!, i com que el que paga mana, ara veurem qui ho fa malament, si el que diu «i no paguen!», o el que paga.

Febrer del 1937.

diverses cooperatives situades prop unes de les altres. Gràcies a aquest sistema s'ha pogut enfocar una producció d'alta qualitat, així com organitzar una distribució pràctica i avantatjosa. Igualment s'ha emprès la fabricació i venda de conserves de carn i de plats ja preparats, branca que sembla presentar bones

Una fleca cooperativa a Suècia

perspectives de desenvolupament i on les empreses cooperatives han d'ésser fortament útils a les famílies.

LES FLEQUES.—Des del temps dels apòstols, i inclús de molt abans, els homes han desitjat, abans que tot, que els fos concedit el «pa de cada dia». En els nostres dies, el pa potser és l'aliment més important de Suècia, i els cooperadors suecs sempre han demanat a llurs entitats de procurar-los el pa o la farina amb la qual ells mateixos poguessin coure'l.

El progrés tendeix cada vegada més, com hom sap, a suprimir la fabricació casolana del pa, que ja no és fet a la cuina, sinó a la fleca. És evident que en aquest cas les cooperatives tenien el més gran interès a substituir les mares de família. Això no fou pas sempre fàcil, puix en aquesta qüestió també les entitats cooperatives han, des del punt de vista de la producció, de poder ésser almenys comparables, i millor encara superiors, als forns privats millor dirigits. En aquest aspecte, la llei de les vuit hores, i la que reglamenta el treball de nit, en particular, han creat algunes vegades dificultats a les cooperatives. Existeixen a Suècia un gran nombre de petits forns dits «de casa» que no empenen mà d'obra assalariada, i que per tant no són sotmeses a les prescripcions de les lleis esmentades. Aquestes petites fleques, doncs, són, en certs indrets, molt favorables quan es tracta de servir pa de bon matí.

La Cooperació, de totes maneres, ha reeixit fortament amb els seus forns, sobretot quan ha estat possible utilitzar plenament els recursos oferts per la tècnica moderna. Aquest és el cas del pa ordinari, en el qual no és solament la qüestió de servir pa calent ben aviat al matí. Les cooperatives locals han decidit de no emprendre el comerç del pa, en general, sinó en el cas en què havien d'estar en condicions d'explotar amb benefici fàbriques suficientment importants on s'hi poguessin aplicar els darrers avenços de la tècnica de la indústria panificadora.

Existeixen a Suècia nombroses cooperatives locals suficientment importants per a explotar amb èxit una fabricació de pa tou, ben industrialitzada. Pel que es refereix a l'especialitat sueca, que és el pa «dur», els avantatges d'una tal industrialització s'han fet sentir més clarament encara. Aquesta darrera fabricació, que permet una conservació llarga i fàcil, és empresa per la Federació de Cooperatives.

El fet que les cooperatives locals han concentrat durant molt de temps els seus esforços en una sola branca de la producció a la vegada —posem per cas el pa—, els ha permès de passar més ràpidament, per la mediació de la Federació, a l'exploració de farineres, el que no hauria estat possible si els esforços haguessin estat dispersos.

Hom en pot deduir que si les cooperatives locals es donen